

Byggnadsminnesförklaring av nybygget Rismyrliden på fastigheten Rismyrlid 1:2 samt torkbastu och lada på fastigheten Rismyrlid 1:1, Skellefteå socken, Skellefteå kommun, Västerbottens län
(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen om kulturminnen (SFS 1988:950) hela fastigheten Rismyrlid 1:2 med där belägna byggnader samt två byggnader belägna på fastigheten Rismyrlid 1:1 i Skellefteå socken, Skellefteå kommun, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

- . Byggnaderna får inte rivas eller flyttas. Befintliga detaljer i det yttre skall bibehållas.
- . I byggnadernas inre får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ingrepp i befintlig rumsindelning eller stomme. Inte heller får åtgärder vidtagas som innebär ingrepp i äldre fast inredning.

Underhåll

- . Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbete skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Samrådet i vård- och underhållsfrågor skall ske med länsantikvarien.

Övrigt

- . Marken på fastigheten skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas. Området får inte ytterligare bebyggas.

Postadress	Gatvadress	Postgiro	Telefon	Telefax
901 86 UMEÅ	Storgatan 71 B	3 51 94-0	Växel 090-10 70 00	Adm.enheten 13 62 70
			Direktval 090-10 7 _____	Försvarenheten 13 15 77

Övriga bestämmelser

Med stöd av 3 kap 14 § kulturminneslagen kan länsstyrelsen ge tillstånd till ändring av byggnadsminnet om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen erinrar också om de generella bestämmelserna i 3 kap 10, 12 och 13 §§ i plan- och bygglagen om varsamhet och hänsyn till bl a kulturhistoriska och konstnärliga värden vid ombyggnad, ändring och underhåll av befintliga byggnader.

Vidare stadgas i 3 kap 17 § plan- och bygglagen att tomt skall hållas i vårdat skick.

Redogörelse för ärendet

I en förhandsförfrågan den 18 februari 1982 tog Stiftelsen Skellefteå museum upp fråga om byggnadsminnesförklaring. Länsantikvarien anhöll om riksantikvarieämbetets yttrande. Ämbetet besiktigade platsen i augusti 1982 tillsammans med länsantikvarien och en representant för Skellefteå museum. I skrivelse till länsstyrelsen den 11 mars 1982 meddelade ämbetet att gårdsgruppen var värd byggnadsminnesförklaring.

Fråga om byggnadsminnesförklaring väcktes den 27 maj 1983 enligt då gällande bestämmelser (13 § lagen den 9 december 1960 om byggnadsminnen, SFS 1976:440) av nybyggargården Rismyrliden på fastigheten Rismyrlid 1:1. Fastighetsägaren, Wallmarks Såg & Hyvleri AB informerades om innebörden av byggnadsminnesförklaringen. Fastighetsbildningsmyndigheten påbörjade avstyckning av en särskild fastighet kring gårdsgruppen i oktober 1983 och den slutfördes den 21 februari 1984.

Stiftelsen Rismyrliden konstituerades den 16 februari 1987 med Wallmarks Såg & Hyvleri AB samt Skellefteå kommun som stiftelsebildare. Stiftelsens syfte är att för framtiden bevara de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna och fastigheten Rismyrlid 1:2, som anslagits till stiftelsen samt att förvalta till stiftelsen anslagen, upplåten eller senare förvärvad egendom och i lämplig omfattning hålla denna tillgänglig för allmänheten. Stiftelsen står som ägare även till en rökbastu och en lada som står kvar på stamfastigheten Rismyrlid 1:1, tillhörig Luleå stift.

I skrivelser till länsstyrelsen den 22 mars 1990 respektive den 23 maj 1990 har Ni i egenskap av fastighetsägare godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Byggnadsnämnden meddelade den 2 april 1990 att den inte hade någon erinran mot förslaget till skyddsföreskrifter. Den 2 maj 1990 beslutade kommunstyrelsen att bifalla arbetsutskottets hemställan att tillstyrka förslaget.

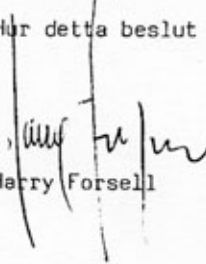
Motivering

Rismyrliden är gott exempel på ett nybygge med bebyggelse från 1800-talets mitt och senare hälft. Anläggningen omfattar tretton byggnader, där varje byggnad har en särskild funktion. Det finns två bostadshus, bagarstuga, tre lador, bod, rundloge, torkbastu, smedja, sommarladugård med fårhus, källare och ladugårdslänga. Samtliga byggnader är uppförda av timmer (stall/ladugårdsbyggnadens väggar delvis av bräder) och omålade.

Rismyrliden är på grund härav att anse som synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde och får därmed förklaras som byggnadsminne.

Stiftelsen Rismyrliden har som målsättning att för framtiden bevara de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna och i lämplig omfattning hålla dem tillgängliga för allmänheten.

./. Hur detta beslut kan överklagas till kammarrätten, se bilaga.

Harry Forsell

Karin Eriksson

Bilagor

Byggnadsbeskrivning
Situationsplan
Fotografier
Hur man överklagar

Kopia till

byggnadsnämnden, rek
riksantikvarieämbetet för ev överklagande (3 ex), delgivnings-
kvitto
Västerbottens museum
Skellefteå museum
kulturnämnden
stadsbyggnadskontoret
PE
KME
inskrivningsmyndigheten, rek (efter laga kraft)
fastighetsregistermyndigheten, rek (efter laga kraft)
riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesreg (efter laga kraft)
Västerbottens museum (efter laga kraft)

Byggnadsminnesförklaring av byggnader på nybygget Rismyrliden, fastigheterna Rismyrlid 1:2 och 1:1, Skellefteå socken och kommun

Inledning

Gården ligger i en sluttning med gårdsgruppen uppe på höjden och odlingsmarken nedanför mot söder. Ett odlingsröse berättar om odlarmöda. Kringliggande myrer och bäckraningar var viktiga slåttermarken. Här finns rester av dammar och kanaler. Vid bäcken har det funnits en spånhyvel. Ett hundratal meter från gården, kan man se spår av en tjärdal.

Historik

Nybygget Rismyrliden utsynades 1825 av Johan Johansson, men kom att fullt bebyggas först under Gustaf Wilhelm Lövgrens tid 1841-1901. Den siste lantbrukaren var Lars Wilhelm Lövgren och gården var bebodd till 1966 av Signe Lövgren, hans hustru.

Gården är en av länets få bevarade nybyggen med ett för den tiden typiskt byggnadsbestånd, som vittnar om 1800-talets självhushållning.

Förutom mangårdsbyggnad finns här sommarstuga, ladugård med stall och fårhus, sommarladugård, rundloge, redskapslider, smedja, bastu, källare och bod.

Gårdsformen förändrades vid denna tid, från en sluten till en mera öppen fyrkant, med byggnader också utanför denna. En av orsakerna var eldferan, vid en eldsvåda ödelades ofta hela gården.

Byggnadsbeskrivning

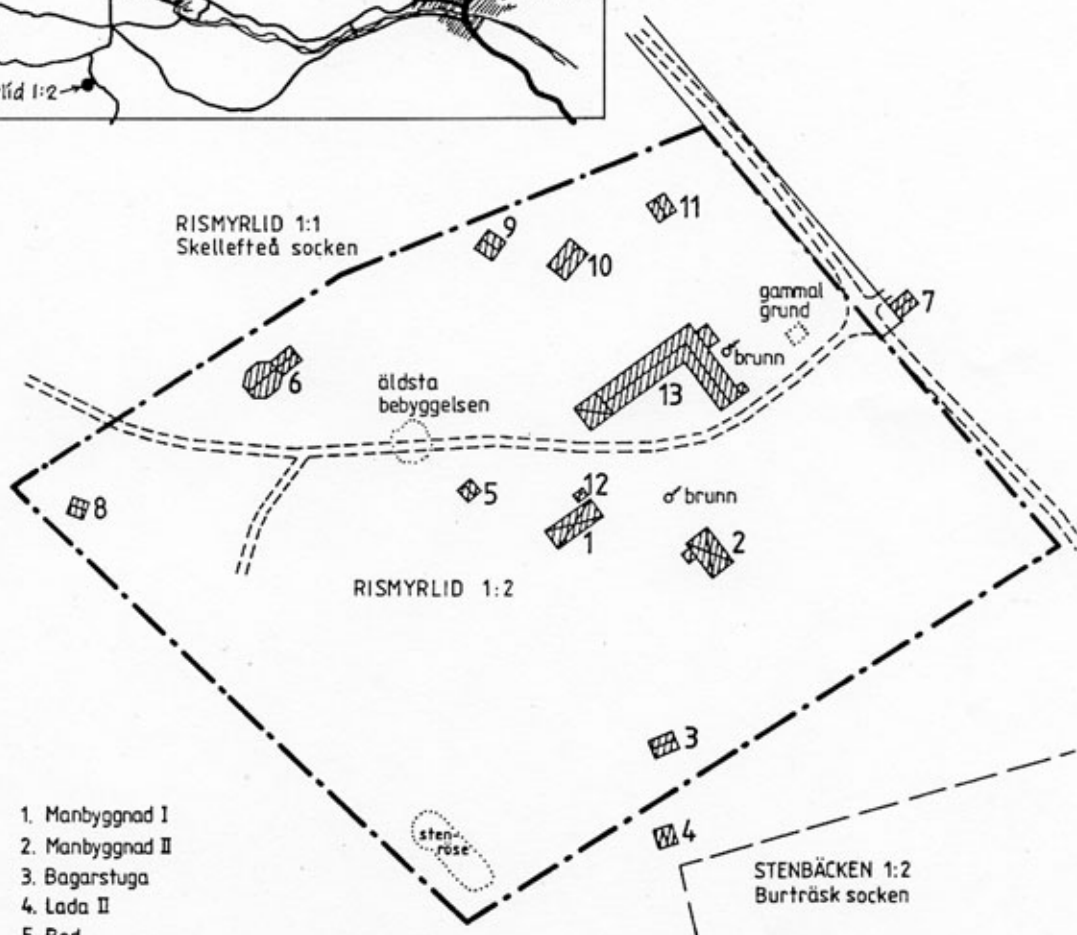
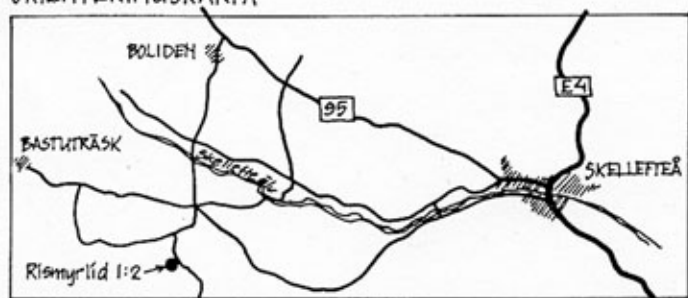
1. Manbyggnad I (1825)
Timrad parstuga. Sockel av natursten. Sadeltak med spån. Skorsten vid ytterväggen. Korspostfönster. Pardörr, liggande bräder och överljusfönster. Profilerad dörromfattning. Spisar i kök och kammare. Schesmetak i köket och kammaren. Brädgolv i köket.
2. Manbyggnad II (1876)
Sockel av natursten. Timrad enkelstuga i två våningar. Sadeltak med spån. Skorsten vid ytterväggen. Övervåning med korspostfönster och mittpostfönster på nedre våningen. Förstukvist med lövsågsarbete. Pardörr med treprofilerade

fyllningar och överljusfönster. Schesmetak och brädgolv i samtliga rum. Fyra spisar. Innedörrar med treprofilerade fyllningar.

3. Bagerstuga (1870-talet)
Timrad enkelstuga. Stensockel. Plåtbelagt senare sadeltak. Pardörr med liggande bräder. Överljusfönster och utsmyckad dörromfattning. Mittpostfönster. Knutar inbrädade.
4. Lada II
Timrad lada, smalare nertill. Sadeltak med spån. Bräddörr.
5. Bod (1853)
Timrad en och en halv våningsbyggnad. Sadeltak med takved på näver. Hörnstenar. Bräddörr med liggande bräder. Litet gavelfönster samt litet fönster på västfasaden.
6. Rundloge 1965
Timrad 8-kantloge med nävertak. Förlängning mot öster. Bräddörr med stående bräder.
7. Torkbastu (1861)
Timrad byggnad. Sadeltak med takved på näver. Bräddörr med stående bräder. Inget golv eller innertak. Utrymmet indelat i två rum. Ungsliknande spis murad på golvet i det lilla rummet.
8. Lada I
Timrad lada med vedtak, i övrigt som lada II.
9. Smedja (1876)
Timrat hus med fyra knutar utan golv och innertak. Sadeltak av bräder. Mittpostfönster på östfasad. Bräddörr med stående bräder. Ingen skorsten.
10. Sommarladugård med fårhus (1854)
Timrad rektangulär byggnad med sadeltak av bräder. Tillbyggnad på västvägg. Bräddörr med stående bräder. Inget innertak och väl infalsade gödselluckor på den norra sidan.
11. Lada III
Se beskrivning av lada II.
12. Källare
Timrad med sadeltak av bräder. Bräddörr med stående bräder. Nergrävd till takknutarna. Intill manbyggnad I.
13. Ladugårdslänga (1919)
Vinklad byggnad, delvis timrad, med bostadsdel. Plåtbelagt sadeltak. Två skorstenar, bostadsdel och kostall. Utbyggnad (fårhus)

BYGGNADSMINNESFÖRKLARING AV NYBYGGET RISMYRLIDEN PÅ FASTIGHETEN
RISMYRLID 1:2 SAMT TORKBASTU OCH LADA PÅ FASTIGHETEN RISMYRLID 1:1,
SKELLEFTEÅ SOCKEN, SKELLEFTEÅ KOMMUN, VÄSTERBOTTENS LÄN.

ORIENTERINGSKARTA

1. Manbyggnad I
2. Manbyggnad II
3. Bagarstuga
4. Lada II
5. Bod
6. Rundloge
7. Torkbastu
8. Lada I
9. Smedja
10. Sommarladugård med färtus
11. Lada III
12. Källare
13. Ladugårdslänga

--- gräns för skyddsområde kring byggnads-
minne tillika fastighetsgräns
▨ byggnad som åtnjuter skydd enl. kultur-
minneslagen

SKALA
0 50 100 m

Nybygget Rismyrliden på fastigheten Rismyrlid 1:2 samt torkbastu och lada på fastigheten Rismyrlid 1:1, Skellefteå socken och kommun

Fotobilaga inför byggnadsminnesförklaring.

Fotograf: Annika Sander, Skellefteå museum
Henry Lundström, Skellefteå museum (översikt bilden)
Tid: Oktober 1984
Neg: Förvaras i Skellefteå museum

Manbyggnad I
Foto fr. Ö

Manbyggnad I
Foto fr NO

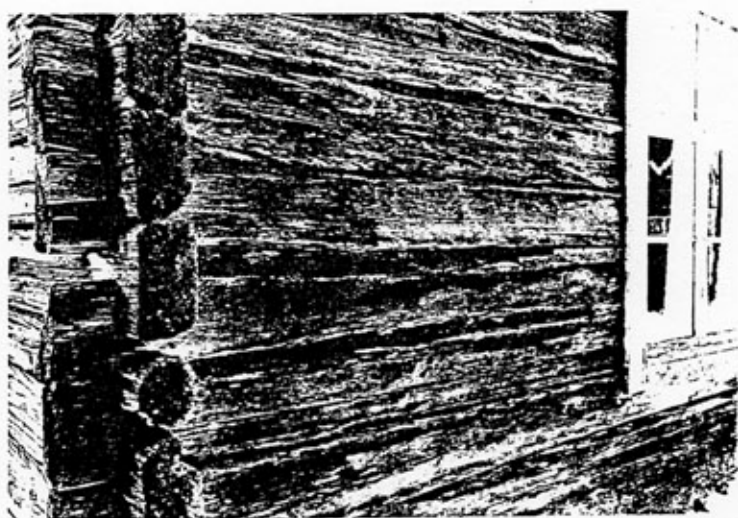

Manbyggnad I
Foto fr SU

5th 112 24. 10. 10.

Manbyggnad I
Foto fr NV
med källare

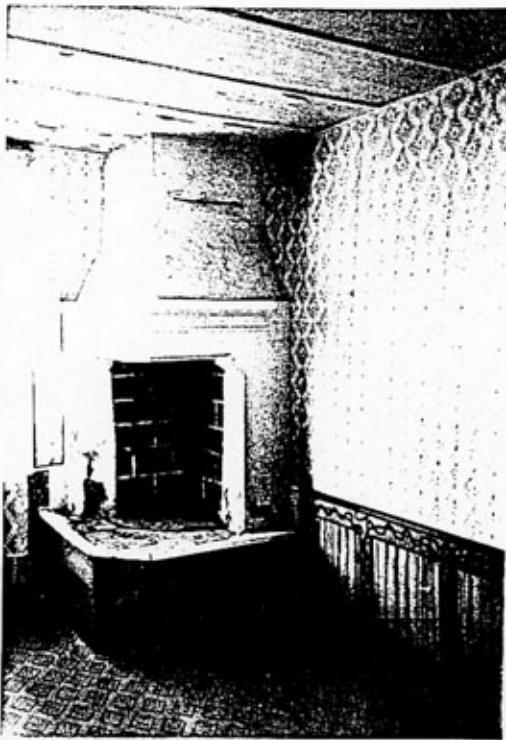

Manbyggnad I
Detalj av
skador på
N gaveln

Foto okt 84 SM 1A.5r

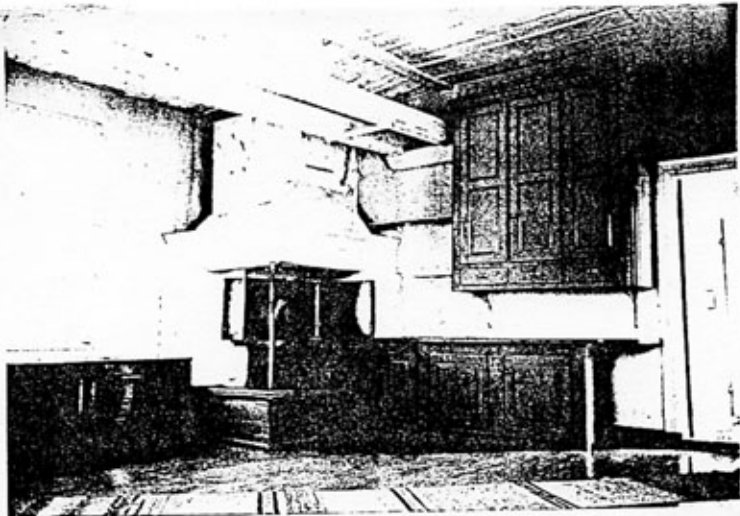

Härbyggnad I
Detalj av dörr i
kök mot N

Härbyggnad I
Kammare

Foto ut B4 SM/D.S.

Manbyggnad I
Kök mot S

Manbyggnad II
Foto fr. SV

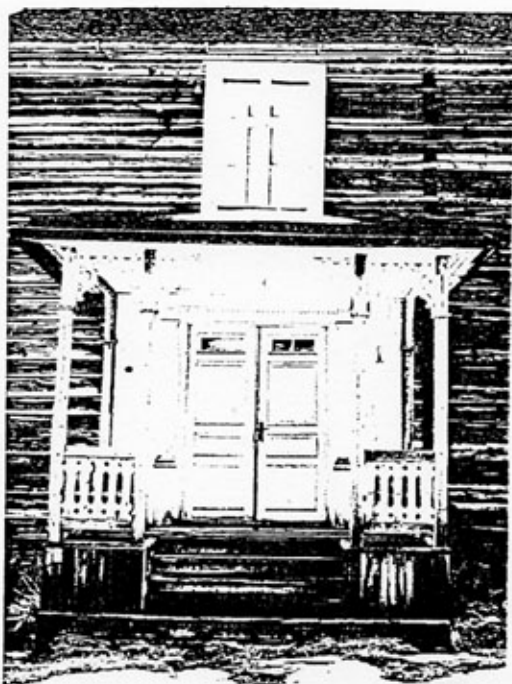

Manbyggnad II
Foto fr. NO

... .. SM/100

Manbyggnad II
Foto fr 50

Manbyggnad II
Detail av entréparti

Foto 06+84 SM/ASC

Bogarstuga
Foto fr. NV

Bogarstuga
Foto fr. SO

Bad
Foto fr NO

Bad
Foto fr SO

Rundloge
Foto fr SO

Foto okt 84 SM/ASi

Sommerladugård
Foto fr USU

Lada III
Foto fr ONO

Torkbåsta
Foto fr USU

Foto okt 84 SH/ASr